

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ**

**V ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
ДИСТАНЦІЙНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ КЛІНІЧНОЇ
ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ»**

Збірник тез конференції

**27 травня 2026 рік
ХАРКІВ**

- Omics-технології: Впровадження метаболоміки та протеоміки дозволяє знаходити принципово нові маркери (наприклад, гепсидин, мікроРНК), що відображають запалення на молекулярному рівні до появи клінічних симптомів.
- Генетичне профілювання: Аналіз SNP (однонуклеотидних поліморфізмів) генів цитокінів допомагає передбачити, чи буде пацієнт схильний до важкого перебігу запалення.

Сучасна лабораторна діагностика запалення еволюціонувала від простого підтвердження "наявності проблеми" до складного інструменту прогнозування та керування лікуванням. Інтеграція класичних маркерів із молекулярними інноваціями забезпечує високу точність клінічних рішень та безпеку пацієнта.

ЕМЕРДЖЕНТНІ ЗООНОЗНІ РЕСПІРАТОРНІ ВІРУСИ ЯК ВИКЛИК ДЛЯ КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ: INFLUENZA D VIRUS ТА SCoV-HuPn-2018

Кошова О.Ю., Філімонова Н.І.

*ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів»,
м. Харків, Україна*

elenko926734@gmail.com

Респіраторні інфекції залишаються однією з найчастіших причин звернення пацієнтів за медичною допомогою та госпіталізації. Водночас у частини випадків етіологічний чинник не встановлюється навіть після застосування стандартних молекулярних панелей. Це формує діагностичну прогалину для рідкісних, нових або недостатньо вивчених зоонозних вірусів. Серед таких патогенів особливу увагу привертають influenza D virus (IDV) та canine coronavirus HuPn-2018 (SCoV-HuPn-2018), оскільки вони мають тваринне походження, пов'язані з респіраторною патологією та характеризуються потенціалом міжвидового поширення [1].

Метою роботи стало обґрунтувати доцільність урахування IDV та SCoV-HuPn-2018 при формуванні лабораторних алгоритмів діагностики пневмоній і гострих респіраторних інфекцій невстановленої етіології.

Проведено аналітичний огляд сучасних наукових публікацій щодо епідеміології, міжвидової передачі, клінічного значення та лабораторного виявлення IDV і CCoV-HuPn-2018. Основну увагу приділено даним про виявлення цих вірусів у людей або тварин, обмеженням рутинних тестів і перспективам застосування молекулярних методів.

Відомо, що IDV належить до родини Orthomyxoviridae та був уперше описаний у свиней із респіраторними проявами. Нині основним резервуаром вірусу вважають велику рогату худобу, однак сучасні дані свідчать про ширший спектр сприйнятливих видів. В Україні, за результатами серологічного дослідження зразків домашніх тварин, зібраних у 2024 році, антитіла до IDV були виявлені у 2,46 % собак і 0,85 % котів; позитивні зразки походили переважно з Одеської області, а також із Запорізької області [5]. Ці результати не доводять активну циркуляцію IDV серед людей, однак підтверджують доцільність уваги до інтерфейсу «людина — тварина» у межах епідеміологічного та лабораторного нагляду.

Клінічне значення IDV для людини остаточно не визначене. У літературі описано серологічні ознаки контакту людини з вірусом, насамперед серед осіб, які мають професійний контакт із тваринами. Водночас відсутність стандартизованого рутинного тестування обмежує оцінку поширеності та клінічного внеску IDV у структуру респіраторних інфекцій. Із лабораторної точки зору перспективними є специфічні RT-PCR/RT-qPCR тести, серологічні методи для епідеміологічних досліджень і секвенування нового покоління у випадках нетипової або тяжкої респіраторної патології [1, 4].

CCoV-HuPn-2018 є рекомбінантним альфакоронавірусом, спорідненим із коронавірусами собак і котів. У дослідженні пацієнтів із пневмонією в Малайзії РНК собачого коронавірусу була виявлена у назофарингеальних зразках 8 із 301 госпіталізованого пацієнта, переважно дітей із сільських районів, які мали частий контакт із домашніми та дикими тваринами [2]. Подальше виділення близького рекомбінантного коронавірусу у пацієнта після подорожі до Гаїті

підтвердило, що подібні віруси можуть траплятися в різних географічних регіонах [3].

Головна діагностична проблема полягає в тому, що IDV та CCoV-HuPn-2018 не входять до більшості рутинних клінічних панелей. Тому при пневмоніях невстановленої етіології доцільний багаторівневий підхід: первинне тестування на типові респіраторні віруси; повторна оцінка клініко-епідеміологічного анамнезу; застосування розширених PCR-підходів для орто- та коронавірусів; підтвердження знахідок секвенуванням; інтерпретація результатів з урахуванням можливої коінфекції та невизначеної причинної ролі нового патогену.

Таким чином, емерджентні зоонозні респіраторні віруси потребують уваги в контексті клінічної лабораторної діагностики. IDV та CCoV-HuPn-2018 демонструють, що стандартні діагностичні панелі можуть бути недостатніми для виявлення рідкісних або нових патогенів. Практично значущим напрямом є розроблення алгоритмів для респіраторних інфекцій невстановленої етіології, які поєднують рутинні молекулярні методи, розширені PCR-підходи, серологічний нагляд і NGS. Особливого значення набуває таргетований епідеміологічний моніторинг таких вірусів у межах концепції One Health, яка передбачає спільний аналіз ризиків для здоров'я людини, тварин і довкілля. У контексті IDV та CCoV-HuPn-2018 це особливо важливо з огляду на можливий зв'язок інфікування людини через контакт з домашніми, сільськогосподарськими та дикими тваринами. Такий підхід дає змогу підвищити готовність лабораторної служби до виявлення зоонозних вірусів без необґрунтованого розширення рутинного тестування для всіх пацієнтів.

Список використаних джерел:

1. Gray G. C., Vlasova A. N., Lednicky J. A. et al. Emerging Respiratory Virus Threats from Influenza D and Canine Coronavirus HuPn-2018. *Emerging Infectious Diseases*. 2026. Vol. 32, № 1. P. 1-6. DOI: 10.3201/eid3201.251764.
2. Vlasova A. N., Diaz A., Damtie D. et al. Novel Canine Coronavirus Isolated from a Hospitalized Patient With Pneumonia in East Malaysia. *Clinical Infectious Diseases*. 2022. Vol. 74, № 3. P. 446-454. DOI: 10.1093/cid/ciab456.

3. Lednicky J. A., Tagliamonte M. S., White S. K. et al. Isolation of a Novel Recombinant Canine Coronavirus From a Visitor to Haiti. *Clinical Infectious Diseases*. 2022. Vol. 75, № 1. P. e1184-e1187.

4. Faccini S., De Mattia A., Chiapponi C. et al. Development and Evaluation of a New Real-Time RT-PCR Assay for Detection of Proposed Influenza D Virus. *Journal of Virological Methods*. 2017. Vol. 243. P. 31-34. DOI: 10.1016/j.jviromet.2017.01.019.

5. Trombetta C., Fiori A., Falsini A. et al. Multicenter Serologic Investigation of Influenza D Virus in Cats and Dogs, Europe, 2015-2024. *Emerging Infectious Diseases*. 2026. Vol. 32, № 2. P. 293-295. DOI: 10.3201/eid3202.251164.

НЕЙТРОФІЛЬНІ ПОЗАКЛІТИННІ ПАСТКИ ТА МІКРОЗГУСТКИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНІ ЛАБОРАТОРНІ МАРКЕРИ ІМУНОТРОМБОЗУ ПРИ COVID-19 І ПОСТКОВІДНОМУ СИНДРОМІ

Кошова О.Ю., Шаповалова О.В.

*ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів»,
м. Харків, Україна*

elenko926734@gmail.com

COVID-19 залишається актуальною проблемою клінічної лабораторної діагностики не лише через необхідність етіологічного підтвердження інфекції, а й через складність оцінки системної відповіді організму на SARS-CoV-2. У частини пацієнтів перебіг захворювання супроводжується запаленням, ендотеліальним ушкодженням, активацією коагуляції та мікросудинними порушеннями. Тому лабораторна оцінка COVID-19 поступово виходить за межі виявлення вірусу і включає аналіз маркерів host-response, зокрема тромбо-запальної відповіді та імунотромбозу.

Одним із механізмів, що поєднує запалення і тромбоутворення при COVID-19, є надмірна активація нейтрофілів із формуванням нейтрофільних позаклітинних пасток (neutrophil extracellular traps, NETs). NETs містять деконденсовану ДНК, гістони та гранулярні білки нейтрофілів, зокрема